

טיב הקהילה

ב"ד

ויקרא
ג' ניסן תשפ"ו

המסע לפי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג 5:15	מוצ"ש"ק 6:29
ר"ת 7:08	סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ת א' 7:59	סו"ת א' 9:15
סו"ת ב' 8:41	סו"ת ב' 9:43

גליון מס':
826

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

פעמים. כי בראיה שיטחית נדמה לו לאדם לפעמים שכבר הבין את הדבר שלמד לאשורו, אבל לאמיתו של דבר לא הבחין בכמה וכמה פרטים מוקשים שבהעדר הבנתם לא שייך להגדיר את ידיעותיו כ'מובנים', ולכן עליו למשמש בו כמה פעמים ולהתבונן אם אכן אין פגם בהבנתו, ורק אחר כך ביכולתו להמשיך אל ההלכה הבאה. זהו המובן הפשוט היוצא מלשונו של רש"י 'ליתן רווח בין פרשה לפרשה' כלומר, בין פרשה שלימה לפרשה שלימה, או בין פרק שלם למשנהו.

חובת השיעור וההזרה והועלתה

ואם מן הצאן קרבו מן הקשבים או מן העזים לעלה זכר תמים קריבנו: (א, י)

ופירש"י: ואם מן הצאן - וי"ו מוסיף על ענין ראשון. ולמה הפסיק, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה:

אולם צריכים גם כן לדעת שלא כל הנפשות שוות, ולפעמים צריכים לחלק אפילו פרשה אחת לשנים, ללמוד מחציתה או מקצתה ולהתבונן בה, ואחר כך להשלימה, וכפי שהיה המציאות גם במקרה שלפנינו, שבעוד שלא גמר משה ללמוד כל פרשת 'עולת הבקר' ועדיין היה חסר לו הדין שהיא טעונה שחיטה בצפון, כבר ניתן לו הרווח להתבונן בפרשה זו.

נרחיב במקצת בביאור דברי רש"י שלפנינו, כי מלבד פירושו הפשוט יש בדבריו לימוד בענין לימוד התורה וקנינה.

הנה בתחילה מפרש רש"י וי"ו מוסיף על ענין ראשון - אות ו' שבתבת 'ואם' מחבר פרשה זו המדברת מדיני 'עולת הצאן' עם הפרשה שלפניה העוסקת בדיני 'עולת הבקר', ומגלה בכך שדיניהם שווים, כלומר, גם הדינים והחובות המפורשים רק באחד משניהם חיונם בשניהם, ולכן גם 'עולת הצאן' טעונה סמיכה והפשט, על אף שנאמרים מפורשות רק 'בעולת הבקר'. וכמו כן טעונה גם 'עולת הבקר' שחיטה בצפון, על אף שחויבו מפורש רק ב'עולת הצאן'. ועל כך ביקש רש"י ללמדנו למה הפסיק כלומר, למה הוצרך הכתוב לחלק לשני פרשיות? הרי דיניהם שווים, והיו יכולים לכלול שני סוגי העולות בפרשה אחת ולכלול באותה פרשה כל דיניהם וחוביהם, ומה ענין לחלקם לשני פרשיות ולהכפיל עיקר הדברים המפורשים בשניהם? התשובה היא **כדי ליתן רווח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה**. - כדי שיתבונן משה רבינו תחילה במקצת הדינים, ורק אחר שיהיו הדברים ברורים ומיושבים על דעתו, יוסיף על הראשונות.

הדבר מובן מאליו שלא הפסיקה התורה בין פרשה לפרשה רק כדי לספר לנו האין נאמרו הדברים למשה, כי אם כדי להורות גם לנו על החיוב להתבונן בין פרשה לפרשה, יתר על כן, רואים אנו בחו"ל (נדרים לח.), שמשה רבינו מצד עצמו לא היה צריך כלל להתבונן בין הפרשיות, כיון שבלאו הכי לא היה בכוחו האנושי להשיג את התורה הארוכה מיני ים רק בארבעים הימים המועטים שהיה במרום, כי אם בדרך נס, ואכן וכה לכך, כנרמז בלשון הכתוב (שמות לא, יח) 'יתן אל משה ככלתו לדבר אתו' שהסגין את התורה בינס' ובלא יגיעה, ככלה הניתנת להחתן בלא יגיעה. ומאחר שהשגתו לא היתה תלויה בטבע, לא הוצרך להפסקות כדי לזכות לבהירות, והסיבה שכן עשאה הקב"ה בהפסקות, לא היתה כי אם עבורינו, ללמדנו שכשם שהרב לא הכיל את לימודו כי אם מתוך הפסק והתבוננות כך כל הבאים אחריו.

עוד רואים אנו ממצאות הדברים שמלבד ההפסק בין פרשה לפרשה הוצרך משה לחזור בפרשה הבאה רוב הדינים שבפרשה הקודמת, שכן רוב הדינים שכן מוזכרים בפרשת 'עולת הבקר' מוזכרים שוב בפרשת 'עולת הצאן', ואת אומרת שגם אחר שמוסיף על הראשונות עליו לחזור שוב גם עליהם, כי לפעמים מוסיפים השניות אור חדש גם על הראשונות, וההבנה בהן מתבהרת יותר.

וכיון שהדברים ללמדנו הם באים, לכן הארכתי בפירוש דבריו של רש"י, כי מן הראוי להתבונן גם במצאעם הדברים שעליהם נסובים דבריו, כי שגם מעצם לשונו של רש"י אנו מבינים כוונתו, מתבררת כוונתו ביותר אם מתבוננים במציאות הדברים. והנה מגוף מאמרו של רש"י אתה למד, שגם אחר שלמד אדם פרק אחד או הלכה הלכה אחת, והדברים ברורים ומובנים לפניו, גם אז אין לו למחר תיכף אל הפרק אל ההלכה הבאה, כל עוד שאינו מתבונן באותו פרק כמה וכמה

עצם החזרה על הראשונות לשם זכירה, גם מבלי להוסיף עליהם חדשות, היא גם כן סיבה להביא את האדם לידי בהירות יתירה, וכמו שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני משלי רמז תתקל"ו) על מאמר הכתוב (משלי ה, יט) 'דדיה ירווך בכל עת' - 'מה דוד זה כל זמן שהתינוק ממשמש בו מוצא בו חלב אף דברי תורה לא כל זמן שאדם הוגה בהם מוצא בהם טעם', כי בכל פעם שחוזרים על הנלמד מוסיפה התורה להאיר את עיני האדם ולהחכימו, ותמיד הוא מוצא בה נקודות נפלאות שלא העלה על דעתו מקודם. ואין לך תענוג יפה מזה.

הש"ת יזכינו להגות תמיד בתורתו ולשננה ומתוך כך יאיר עינינו להבין ולהשכיל בה יותר ויותר.

טיב המערכת

מחוץ למחנה אל מקום טהור

בכנסנו זה עתה לחודש ניסן, חודש הגאולה, ובעוד ימים מעטים נשיר כולנו 'ואתא הקב"ה ושחט למלאך המוות', שזה מה שיקרה לעתיד לבוא, שואל על כך הבעש"ט הקדוש: מדוע מגיע לו ליצר הרע - מלאך המוות עונש שכזה, והרי הוא בסך הכל עושה את תפקידו? עונה הבעש"ט: שאחת מתחבולותיו של היצר שהוא מפתה את האדם לעבור עבירה בטענה שזו מצוה, ודבר זה הוא בגדר חטא להיצר הרע, משום שהוא קיבל רשות להסית את האדם לדבר עבירה, אבל לא לגנוב את דעתו ולומר על עבירה שהיא מצוה, ועל כך הוא עתיד להיענש בשחיטה.

פרשתנו - פרשת הקרבנות מפרטת את סוגי הקרבנות ודרך עשייתן, והנה בקרבן כהן משיח אומרת התורה 'והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש', ולכאורה אריכות הלשון של הפסוק אינה מובנת, לשם מה צריך לפרט 'אל מחוץ למחנה אל מקום טהור'? וכי לא היה די אם יכתוב 'מחוץ למחנה'? על שאלה זו עונה רש"י הקדוש: 'לפי שיש מחוץ לעיר מקום מוכן לטומאה להשליך אבנים מנוגעות ולבית הקברות, הוצרך לומר מחוץ למחנה, זה שהוא חוץ לעיר, שיהא המקום טהור'.

התורה הקדושה מלמדת אותנו להיות עירניים וזהירים, שהרי גם הכהנים הממונים על מלאכת בית ד' היו צריכים אזוהרה מיוחדת מהתורה לשרוף את הפר מחוץ למחנה דווקא במקום טהור, כדי שלא יבוא היצר וינסה לבלבל אותם ש'מחוץ למחנה' זה יכול להיות מקום טמא. על אחת כמה וכמה שאנחנו צריכים תוספת זהירות שלא יבלבלו אותנו זקן וכסיל, וכיצד יכול אדם לדעת באמת אם הוא עושה את רצון הבורא ולא ח"ו ההיפך? על כך כתבו בספרים, שצריך אדם להרגיל את עצמו לפניו פעולה שעושה לחשוב ולבדוק האם זהו באמת רצון השי"ת, ואם יש ספק בדבר, עליו להתייעץ עם אדם גדול, ורק כך יוכל להיות בטוח שהוא באמת מקיים את רצון בוראו.

(ע"פ: טיב התורה - ויקרא)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

הכשרת והכנת המטבח ב'

נכתב ע"י הר"ר מאיר רובינשטיין שליט"א

א. הכיור הוא כלי חמץ שהרי גם הוא בולע חמץ במשך השנה כשופכים בו מים חמים רותחים שיש בתוכו פירווי חמץ, או ששופכים מרק של חמץ חם וכדו', ולכן צריך לנקותו היטב מכל לכלוך של חמץ בעין, וכן צריך לנקות את החמץ הדבוק במקום יציאת המים מהכיור. וצריך לנקותו עם חומר ניקוי חריף, וכן יש לשפוך חומר חריף לתוך נקב יציאת המים, שיש לחוש שמא נשאר משהו חמץ בעומק הנקב, ומצוי הדבר שכשהכיור נסתם המים שבעומק הנקב חוזרים ובאים לתוך הכיור כשבתוכם חמץ בעין, וע"כ צריך לנקותו וגם לפגמו במקום שאין ידו מגעת (שם).

ב. ומ"מ אף לאחר שניקו את הכיור יש להניח איזה דבר המפסיק כגון פח או פלסטיק המיוחד לפסח (קנה בשם).

ג. אם הכיור עשוי מנירוסטה יכול להגעילו ע"י עירוי רותחים מכלי ראשון על כל הכיור, ויעשה העירוי ע"י שישפוך המים מלמטה למעלה, ומ"מ גם בזה יש להניח בו דבר המפסיק (מבית לוי, קנה בשם).

ד. כיור המשמש לנטילת ידים בלבד, מנקהו היטב מכל לכלוך של חמץ וריו (קנה בשם).

ה. השולחן שבמטבח שהדרך להשתמש בו כל השנה לאכילת חמץ גם שלא ע"י מפה, ישטפנו וניקוה היטב באופן שלא ישאר שום ממשות של חמץ, ומכסה אותו במפה ואוכל עליו בפסח, ויש להניח איזה נילון או נייר מתחת למפה באופן שלא יעבור הרטיבות דרך המפה אם ישפך מרק או דבר אחר מכלי ראשון (שם) ו"א שאם אוכלים על השולחן כל השנה בלא מפה, ולפעמים מניחים עליו דבר גוש חם, יש להגעילו לכתחילה ע"י עירוי מכלי ראשון, אם אין חשש שיתקלקל השולחן ע"כ, ויכנסו במפה (מבית לוי).

ו. במקרה יש להוציא את כל המדפים והמגירות שבתוכו ולנקותם היטב, גם יש לנקר את החמץ מן החריצים והמסילות של המדפים, וינקה הגומיות שעל הדלת, עד שלא ישאר שום פירווי חמץ בעין שיכולים לפיול אחר כך לתוך המאכל (קנה בשם).

ז. ומה שמצוי לפעמים שיש בהם בכמה מקומות חורים שנפלו לשם פירווי חמץ ואי אפשר להוציאם משם, מוטל אותם וריו בכך, ומ"מ עדיף שישפוך לשם חומר חריף שיהא נפסל מאכילת כלב (שם).

ח. יש מדקדקים לכסות המדפים והדפנות של המקרה בניירות או נייר כסף (שם, מבית לוי).

ט. גם המקפאי צריך להפשירו וינקה אותו היטב כנ"ל, אך יש חוששים בזה לדעת הסוברים שגם בקרח שייך כבישה, וגם לדעה הסוברת דכבש מפלטי מכל דופן הכלי אף ממה שדבוק עליו במבחון, וא"כ כשמכניסים לשם מאכלי פסח נמצא שהן נכבשים שם עם הדופן של המקפאי שהוא כלי חמץ, ולכן כתבו שיש לזוהר להכניס את המאכלים של פסח טעופים בתוך כמה שקיות כדי שלא יהא מים וקרח באמצע, ואף במקפאי כמו שלנו שאין בו קרח ג"כ יש לזוהר בזה, מפני שכשהדלת פתוחה מעט זמן הוא מעלה קרח (קנה בשם).

י. ומ"מ אין לחוש בכל מה שנכבש לפני הפסח, כיון שהוא אינו בן יומו וכבר נתבלב בערב פסח (שם).

יא. הכיורים של הגו ותנור האפיה כיון שקשה מאוד להכשירם לפסח כדין, הן מחמת שקשה מאד לנקותם, והן מפני שצריכין ליבון חמור כדי להוציא הבלבועה, לכן יש להימנע מלהכשירם לפסח (שם, מבית לוי).

יב. משטח מזוכית שמבשלים עליו אין מועיל בו הגעלה מדינא, לפי מה שנקטו הפוסקים להחמיר דדינו ככלי חרס (מבית לוי).

יג. תנור מיקרוגל אין להכשירו לפסח (מבית לוי, שו"ת אבן ישראל ח"ט סי' ס"ג, תשובה"ג סי' ר"ב).

יד. מדיח כלים קשה להכשירו כדין, וע"כ ראוי להימנע מלהכשירו, ואם יש צורך גדול יש לעשות שאלת חכם (מבית לוי).

טו. אם רוצה להכשיר פלטה של שבת, ידליקה, וכשתהא מחוממת היטב יערה עליה מים חמים, ואח"כ יכסהו בנייר אלומיניום עבה, ואם שבה להכשירו מערב פסח יכול לעשות כן בחוה"מ שידליקה כשעה ואח"כ יכנסו באלומיניום עבה (מבית לוי). וי"א שדי להכשירה על ידי חימום הפלטה מעט, ומ"מ עדיף שיהא לו פלטה מיוחדת לפסח (הליכות אבן ישראל).

טז. פח העשוי לכיסוי הלהבות בשבת שמשמש בו כל השנה לא ישתמש בו בפסח, אלא יקח פח מיוחד לפסח, כיון שקשה

מאד לנקותן כראוי מחמת הלכלוך הנדבק בו. ואם שכח לנקות פח חרש, ניקהו היטב, ואח"כ יפוך את הפח, ואותו הצד שעליו מניחים את הסיירים יהא מונח לזמן ממושך על האש, ואח"כ יכנסו בנייר אלומיניום (מבית לוי).

יז. מגבת שמנגבים בו כלי החמץ כל השנה אין להשתמש בו בפסח, אלא יש לייחד מגבות לניגוב כלים מיוחדים לפסח, ואם מנגעילן מותר (הליכות אבן ישראל).

יח. ראוי לייחד ספלים מיוחדים לפסח לנטילת ידים, כיון שמתגלגלים כל השנה בין החמץ.

המרחא לצורך חזק

יט. לא יאמר אדם כמה טורח פסח זה, כי רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם, מה טורח זה לכם. ועכשיו אין העולם נוהגין בזה, ויש שלמדו עליהם זכות שאינו נקרא רשע אלא כשאומר כן על הקרבת קרבן פסח שהוא מצוה של התורה, משא"כ בזה"י שאומר כן על גדול הזהירות והומרות יתירות אין איסור בדבר (שו"ת הרב סי' תס"ט ס"ח).

כ. נכון ללמד את ישראל בהיותן מגעילין ומלבנין את הכלים מפני החמץ, שיכוונו שכמו"כ יבער הקב"ה יצר הרע והרשעה שהיא הליכות מן הא"י ובטוחים לנו בהקב"ה להעביר גלגלים מהארץ, ומנהגן של ישראל תורה היא לגרד שולחנות וספסלים וכותלים מפני חשש שיומץ, והשי"ת ענינו פקוחות על כל מעשה בני ישראל עדת סגולתו קדושים בני קדושים אשר כל טרחתם הוא לביעור אמת כל ימי חודש ניסן, וכמו כן יגרד הקב"ה את כל הנענוע הבאים מס"א ומקטרגים ומכח זה אנו טובלים גלות המר הזה, ובהיות כי כל ענייני טורח של חג המצות הקדוש הוא באהבה ובשמחה לכן צריכין ישראל לשמור עצמן מלב רגו, ומכ"ש שלא יהיה ריב ומצה ומחלוקת ביניהם (קב הישר פרק פ"ט).

כא. כל טורח אדם מטריח את עצמו לכבוד יו"ט של פסח והוא עיף ויגע בהטורח, אוי בעסק זה הוא הורג כל המויקים הנקראים גנעי בני אדם, והעוסק בטרת המצוה של ימי הפסח הוא מתקן התיקון של העון החמור, ולב יודע מרת נפשו שכמעט אחד מאתנו לא יצול מחטא זה, על כן מוטל על כל אחד ואחד מישראל לתקן מאי דאפשר, והשי"ת ברוב רחמינו וחסדיו יקבל מחשבות טובות של ישראל עמו וימרה עלינו לגאלנו (שם פרק ז').

בנו, ומאחר שכל הצלחת הבנינים תלוים בקדושת המאכלים כמו שנבאר, לכן יש לנו לקיים גם כל השנה בחינת 'אינו נאכל', שלא להאכיל את בנינו רק בדריים הכשרים ומהודרים בתכלית ההידור.

הנערים שיוצאים ח"ו לתרבות רעה, הוא מפני שהאיכלו אותם אבותיהם ממנו גזל

ונכלל בזה, לא רק עצם כשרות המאכלים, רק גם כשרות הממון שבו אנו קונים את המאכלים. כמו שמביא הרה"ק בעל הבני יששכר זיע"א בספרו אנרא דפרקא (ואת קבו) בשם הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימונו זיע"א, וכך לשון קדשו:

'אמר כבוד אדמ"ו הרב הקדוש מה"ר מנחם מענדל, על מה שהוא מן התימא, שאנחנו רואין כמה פעמים הילדים בקטנותם הולכים לבית רבם ומתמידים בלימוד תורתם, ומתפללים כבוננו, ועונים אמן יתה שיהי רבא, ואמן, ומיישרים אורחותם, ואחר כך כשמתגדלים, מתהפכים חס ושלום במידות גרועות, ומבטלים התורה והתפלה וכיוצא. ומאין יתהווה זה, הרי התורה שלמדו בקטנותם והוא הבל שאין בו חטא (שבת ק"ט), היה מהראוי שתעמוד עליהם ויוסיפו אומץ בנפשותם, כי מצוה גוררת מצוה. ואמר הוא ז"ל, שהוא על שאבותם האיכלו אותם ממנו גזל, שיתגלו על ידי משא ומתן שאינו באמונה, ותנפלטו מאי אסורים, ושב להם לבשר מברשר, ועל ידי זה נולדים להם תאוות ומדות גרועות. והביא לראיה מופק העוף, על שהנהג מן הגזל לא נתקרב לגבי המזבח כי לא לרצון יהיה, והגם שהעוף לא נצטווה, הנה השי"ת שונא החס' עכ"ל.ק.

יעור השי"ת, שנוכה לשמור את עצמינו ולהתרחק מכל חשש נדנדו איסור הגזל, ולא להתפסס ח"ו ממון שאינו כשר בתכלית, וכך נוכח לעבוד את השי"ת באמת אנו וזרעינו עד עולם, ושנוכה עוד בהאי שתא להקריב את קרבן הפסח במועדו ובמקומו ובהלכתו, בביתא משיח צדקנו ובבנין בית המקדש במהרה בימינו, אמן.

עד כמה שיהיה נוהר יותר, שלא להאכיל את בנו רק מאכלים כשרים ומהודרים בכל החומרות וההידורים, בלי שום חשש איסור, או אנו יכול לקנות שאינו בני יצליח בלימוד התורה הקדושה ויעלה מעלה מעלה. אך חלילה להיפך אם יזלזל בזה, הוא גורם בזה בשתי ידיו, שבניו לא יוכלו לבוא להשגות התורה רח"ל.

כמו שהאריך בזה בספה"ק מאור ושמש (פרשת מטות) וכך לשון קדשו: 'אי אפשר לבוא להשגות התורה, עד שישמור את עצמו ממאכלות אסורות מכל וכל וכו', ואפילו מן דבר שאינו אסור אלא משום חומרא בעלמא וכו', ואנו יוכל לבוא להשגות התורה. אבל אם הוא מיקל על עצמו, אפילו בדבר שאינו אלא חומרא בעלמא, אפילו אם יתנהג בדרכי חסידות ופרישות על כל הצדדים, ושוקד על פתחי תורה ועבודת יום ולילה, לא יוכל להשיג קדושות ועלויות על נכון.

כמו שהובא בתוספות (מחובות קד. ד"ה לא הניח) בשם הירושלמי, עד שאתה מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך פ"ך, התפלל שלא יכנסו מאכלות אסורות לתוך מעיך. הרי לך ירושלמי מפורש, שאי אפשר להשגות התורה, כי אם שיהיה נוהר ממאכלות אסורות". עכ"ל.ק.

'אינו נאכל' ו'אינו נאכל'

ונמצא שיש לכל אבא אהריות גדולה, לבדוק כל מכלל שהוא נותן לבניו, שיהיה מנופה ב"ג נפה מכל חשש איסור. וכמאמר הצריקים על דברי המשנה (ובחסין פ"ה מ"ח) שאנו אומרים כל יום, 'הפסח אינו נאכל אלא בלילה, ואינו נאכל אלא עד חצות, ואינו נאכל אלא למנונו, ואינו נאכל אלא צלי'. והנה כתוב כאן ארבעה פעמים התיבות 'אינו נאכל', לרמז שבחג הפסח יש להיזהר בהירות יתירה בקדושת המאכלים, ואין לאכול כל המאכלים שהנהג אבותינו לאכול בחג הפסח.

וענין זה אינו נוגע רק בחג הפסח לבד, רק גם בכל השנה, כי מה לא עושה האב בשביל

מאכלות אסורות גורם טבע רע בילד וח"ו יוצא לתרבות רעה

ואכן מבואר בספרי הפוסקים עד כמה מוזיק הדבר לנפש הילד אם אינו נוהר מאכילות אסורות בקטנותו, ראה מה שכתב הש"ך ביו"ד (סימן פ"א ס"ק טו) וזה לשונו: 'אף על פי דקטן האוכל דברים האסורים מדינתו, אבל אביו מצווה להפרישו וכו', היינו מדינא, אבל מכל מקום יפרישו, מפני שמוזק לו בזקנתו, שמתטמם הלב וגורם לו טבע רע. עכ"ל. וכן כתב מרן החתם סופר זצוק"ל בתשובותיו (א"ח סימן פ"א): 'העידו קדמונינו, שעל ידי מאכלות אסורות בנערות, מתטמם הלב ומוליד לו טבע רע. ולכן יש לנו להיזהר עד מאד שכל המאכלים שאנו מאכלים את בנינו, יהיו נקיים ומנופים מכל שמץ, ויש להיזהר בזה לא רק ממאכלות אסורות ממש, אלא אפילו מחשש סרך דבר אסור, ולמא יסמוך על היתרים שונים בזה, כי כל עתידם של בניו והצלחתם בלימוד התורה תלוים בזה.

'ובאן הבן שואל' - ליל הסדר משובג לפעול שיוזכה לבנים צדיקים

'זאת עמלינו אלו הבנים', אי אפשר לתאר כמה עמל ויגיעה משקיף כל אבא בחינך צאצאיו, וכל שכן שאי אפשר להעלות על הכתב כלל, עד כמה משתוקק כל אבא בשאיפה עצומה, שבניו החביבים יצליחו בתורה ויראת שמים, ויגדלו תלמידי חכמים ויעלו תמיד מעלה מעלה.

כמובן שעל זה יש לנו להתפלל תמידים כסדרם, שנוכה לבנים תלמידי חכמים עוסקים בתורה ובמצוות, וביותר מסוגל ליל הסדר הקדוש להתפלל על ענין זה, כמו שפירש הרה"ק העקידת יצחק מאלבטנר זצוק"ל, 'ובאן הבן שואל', פירוש, 'כאן' - עכשיו בעת הסדר, 'הבן שואל', עתה הוא הזמן שיש לשאול ולבקש שיוזכה לבנים, ושיוזכה לבנים טובים וצדיקים.

אי אפשר לבוא להשגות תורה אם אין נוהרים ממאכלות אסורות

אמנם על כל אבא לזכור, שהדבר תלוי בידו,

טיב רבנין קדושת המאכלים

בהגדה של פסח אומרים, 'רשע מה הוא אומר, 'מה העבודה הזאת לכם', 'לכם' ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל, כפר בעיקר, ואף אתה הקהה את שניו ואמרו לו, 'בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים'. 'לי' ולא לו, אילו היה שם לא היה נגאלי.

ודקדק הגה"צ אאמור"ר שליט"א (טיב ההגדה ד"ה ואף אתה הקהה), מהו 'ואף אתה הקהה את שנינו', למה יש להקהות דווקא את 'שנינו' הרשע. וביאר אאמור"ר שליט"א, הדנה ידועה התמיהה על יוחנן כהן גדול שנעשה צדוקי אחיו שמונים שנה ששימש בכהונה גדולה (ברכות כ"ט), איך יתכן דבר כזה, שצדיק מושלם הופך להיות רשע גמור רח"ל.

ומבאר מרן האר"י הקדוש זצוק"ל (שו"ע האריז"ל דברים השייכים בסעודה סק"ח), דהנה במאכלי האדם המגולגלות נשמות שמחכות לתיקונן, ואם האדם מברך כראוי ואוכל כפי ההלכה, אזי הוא מתקן את הנשמה המגולגלת במאכל זה, ואשרי לו ואשרי חלקו. אך אם לאו, הנשמה שהייתה מגולגלת במאכל, נכנסת לתוך האיש האוכל, ואם הייתה זו נשמת רשע, הרי היא משפיעה טומאה על האדם האוכל, עד שהוא בעצמו נהיה רשע רח"ל. וזהו מה שהיה אצל יוחנן כהן גדול, שאכל פעם מאכל בלי ברכה, ועי"כ נכנס בו נשמת הרשע שהיה מגולגל במאכל זה, והוא אשר השפיע עליו טומאה גדולה, עד שהנפך לצדוקי רח"ל.

ולכן בליל פסח כשרואה האב שהבן רשע חס ושלום, ומתריס ושואל 'מה העבודה הזאת לכם', 'לכם' ולא לו, הוא מקהה דווקא את שניו הרשע, כי מאין גורם לו כך לצאת לתרבות רעה, רק סימן הוא שאכל פעם מאכלות אסורות או שאכל פעם בלי ברכה, וכיון שהיה מגולגל במאכל נשמת רשע, מסתבר שזהו מה שהשפיע עליו להתהפך לרשע רח"ל.

המדקדים תמהו בתיבת 'לרצונו', שהיא לכאורה שלא במקומה, והיה צריך לאומרה ברישא דקרא כשנביא את קרבנו שיביאנו ויקריבנו לרצונו. ולא בסיפא כשמדבר ממקום הקרבה, שם היה צריך רק לומר 'אל פתח אהל מועד יקריב אותו לפני ה'".

בשלא לדעת יונתן בן עוזיאל כאן, שמתרגם ענין 'לרצונו' כלפי מעלה, שיעלה לו קרבנו לרצון להשם יתברך, כמ"ש: "לרעוא עלוי קדם ה'", שפיר אמר 'לרצונו לפני ה' שיעלה עליו לרצון לפני ה' יתברך. - אבל לדעת רש"י והמפרשים הואי 'לרצונו' על המקריב קאי, שצריך שיביא את קרבנו לרצונו, היה לו לומר זאת בהבאת הקרבן בתחילת הפסוק. ועיין "תורת משה" למרן

ההתא סופר "זקן שפירש בהשכל וטוב טעם, ולפי דרכו אתו שפיר. אך יתירצו בספרים הקדושים על דרך החסידות, שעיקר פנימיות הקרבן אינה בבן הבקר שנורקו דמו ואימרויו על גבי המזבח, אלא צריך להקריב מתוכו ופנימיותו על מזבח ה'. כאשר הכתוב צווח בזה (שמואל א טו, כב): "התפחץ לה' בעלות ובהיחיים, כשמע בקול ה', הנה שמע מִזְבֵּחַ טוב, להקשיב מחלב אילים, וכן זעק ונבחה שיעלה ה' קָמָה לרב זבחים יאמר ה' וגו'. ועיקרו של מזבח הוא בתוככי ליבו של אדם פנימה, וכמ"ש בשיר הייחוד (יום ראשון): "לעבוד בשמחה ובקִלְבֵּךְ טוב, הנה שמע מִזְבֵּחַ טוב. ולב נשבר ממנחה טְהוֹרָה, זָבָח אֱלֹקִים רוח נשְׁבֵרָה. זָבַח וּמְנַחָה לֹא חֲפָצָה, תִּשְׁאֵת וְעוֹלָה לֹא שְׁאֵלָה. מִזְבֵּחַ אֲנִיָּה בְשִׁבְרוֹן לֵב, וְאֲשַׁבְּרָה אֶף רוּחִי בְקִרְבֵּי" ע"כ.

כמו שייסר רבינו הרמב"ם ז"ל (טו, א) כן בפרש הקרבנות, וזה לשונו הוזהב: "בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדבור ובמעשה, ציוה השם כי כאשר יחטא יביא קרבן, יסמך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפני כנגד הדבור, וישורף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, ויורוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו. - כדי שישחוב אדם בעשותו כל אלה, כי חטא לאלהיו בגונו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישורף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה, וכיפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש, וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו וכו', ואלה דברים מתקבלים מושכים את הלב" עכ"ל.

היינו שרומז הכתוב לפנינו: 'יקריב אתו לרצונו לפני ה', כלומר את 'רצונו' גופא את זה יקריב לפני ה', יזבח את יצרו וימסור את נפשו ויתן את 'רצונו' לפני ה'. ולזה הרמז שיהא הכתוב מקום תיבת 'לרצונו', ללמדך פנימיות ענין מסירת נפש שבקרבן, כשמקריב את 'רצונו' לפני ה' וכד"א (משלי כג, כו) "תִּנְהַג בְּנֵי לֵבָב לֵי"י."

אל פתח אהל מועד יקריב אתו - טעם הניינה שבתיבות 'אל פתח' מוטעים באולא גרש. לרמז על צורת גישתו אל המקדש עם קרבנו, שניגש כך 'אל פתח' בהליכה אחורנית בעזרת נגינת 'אולא גרש', ומתיירא ובוש להתקדם לפניו, רק ליבו נסוג כמו שגורש והולך אחורנית בהכנעה ובשפלות.

יקריב ויקריב ירחיץ במים (ויקרא טו, ט) - מה מים מניחים במקום גבוה ויורדין אל מקום נמוך (תנ"כ יח, יח) הלא היא מידת הענוה. לפי שקרבו וכרעו מלאים גאות רחמנא ליצלן, לפיכך בעבודת הקרבן הפנימי צריך לרוחץ אותם ב'מים' במידת ענוה ושברון לב.

* * *

בשנות הזעם של השואה האיומה, התפרסמו הרבה מעשיות מופלאות, שמסרו ישראל נפשם לקרבן לפני ה' בפועל ממש, כענין הריגתו הקשה של הרה"ק הגורא רבי אברהם אלימלך מקרליץ ז"ע ובנו הקדוש הי"ד. כידוע היה אותו צדיק קדוש ועליון מיוחד סגולה של שידוע היטב את גודלו רוע הגויה והחמשתמשטת ובהא על ראש סגולתה של ישראל, והיה בידו מכתב כתוב וחתום במכתב יד קדשו של רבינו אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש ז"ע, בו נאמר בפירוש קושי נוראות גזירות הקשות שיהיו בשנים הללו.

ובשלהי שנת תרצ"ט לפ"ק, כחודש וחצי לפני פרוץ המלחמה הגוראה, כאשר קול שקשוק החרבות כבר נשמע היטב בעולם מארץ אשכנז הלא היא גרמניה של אדום (ועיין עיניך בגולה ג), הטרחה עצמו אותו צדיק בבטיעה מיוחדת לארץ הקודש כדי לעורר רחמים במקומות הקדושים.

והיתה כל אותה 'נסיעה' לכל עת שהייתו בארץ הקודש מבהילה ומאיימת עד מאד כידוע, שהיה מעורר חוץ ומרעיש עולמות שיעוררו רחמים על הגזירות הבאות, ואין כאן המקום לספר כל סדר אותה נסיעה. ועדיין חיים עימנו כיום מזקני החסידים, הווכחים ומזכירים בערגה וכיסופין הרושם האדיר שהותירה אותה נסיעה בבני ארץ ישראל. [אנא פלגו והתקבלו אותם תפילות נוראות לפני יושב מרומים.

לעצלת הפולחן בהניג אחרון של אחינו בני ישראל יושב ארץ הקודש כידוע. בקושי רב הצליח לחזור לפולין ברגע אחרון ממש, ולא הועיל כל הפצרות חסידיו הרבים שבארץ הקודש ובכיותיהם בדמעות שלוש, שיואלו להישאר כאן. כי הראה בספר עתיק אחד, שאסור לרב ומנהיג להשאיר את בני עירו לבדם בעת הצרה.

ותפס את האוניה האחרונה שהפליגה שמה, כשמדי לאחר הפלגתו נסגרו תפיס הגבולות. [תלמידו וחסידו הנאמן הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל, שיצא עמו ונסע עמו מובנית ללוחו אל המגל, ניסח כל הדרך לרמז לנהג הערבי שיצא את נסיעתו ולא יפנה כדו שאיחר הצדיק את האוניה. אך הרבי הקדוש תפס בתוכמה את מה שאמר לנהג בשפה הערבית. והאין בו למהר ולהפוס את האוניה.]

ברגע אחרון ממש הגיע הצדיק לביתו נאוה קודש שבקרליץ, כשיומיים אחר כך פרצה המלחמה במלוא עוזה, הוא עוד סבל שם שנתיים של ייסורים קשים ומורים בגונו "פניסק - קרליץ".

אולם כשהתחילו הסלקציות באותו אזור בגירוש אל כבשני אושוויץ הארורים, הצליחו אנשי שלומו בקושי רב להסדיר עבורו דרך מילוט הצלה לארה"ב, הם הפעילו קשרים מכל קצות העולם, ועלה להם בהון רב. וביום

יקריב אתו לרצונו לפני ה'

"אם עלה קרבנו מן הקרבן זכר תמים וקריבנו, אל פתח אהל מועד יקריב אתו, לרצונו לפני ה' (א, א)

האחרון ממש לפנות בוקר כבר המתינה לו המכונית על יד ביתו הסודי, שלא נודע לאיש היכן מעונו כי היה מבוקש ביותר על ידי הגסטאפו ימ"ש. המכונית היתה כבר מתוולקת, כדי לצאת מיד לדרך להצלת הצדיק. הרבי הקדוש נראותו שרוב בני העיר כבר אינם שהובלו בסלקציות קודמות, הסכים באותה שעה לברוח משם, ואחר שהתחפש עצמו היטב שלא יכירוהו יצא בלאט לפנות בוקר מן הבית אל הרכב הממתין עבורו.

אבל בדרכם של חסידים, עוף השמים כבר הוליד את הקול, ונודע לכמה יחידים מסוד יציאתו, וכשעבר בדרכו מן הבית אל הרכב הגיע ויצא לקראתו וכן אחד מוקני החסידים בבכיות נוראות, על מי משאיר אותנו הרבי? חזק במר נפשו: **אבי אבי רב ישראל ופרשו, על מי נשטת את הצאן?** והרבי כשומעו את זעקות השבר של אותו זקן, אמר שאינו מסוגל לעזוב אף לא איש אחד, וחזר לביתו.

והנה יתכף באותו יום אספו הצוררים את כל אנשי הגטו הנשארים יחידו, לא נשאר בהם עד אחד, ובעומדם כך כולם יחדיו ציוו על כולם למסור את הרכוש ואת הכסף והזהב שיש עליהם. - כידוע דרכם הרעה ששדרו מתחילה את כל הרכוש, כדי לממן את הוצאת מלחמותיהם האדירות וכו'. אחר כך ציוו על כולם לפשוט את בגדיהם, כדי לברוק אם לא החביאו תחת בגדיהם דברי ערך.

ברם הרבי הקדוש ובנו הקדוש זצוקללה"ה, לא הסכימו בשום אופן לפגום בקדושת צניעותם, ואמרו אנו לא נוותר על שלמות הצניעות כמלאו נימה, ויהי מה!

הצוררים האכזריים עם הכלבים האימתניים שלצידם איימו עליהם ברוביהם, שאם לא יציתו לפקודה אחת דתם המתים! - אך הם עמדו בשלהם, ולא הסכימו לשנות משלמות קדושתם וצניעותם כלום, והסכימו למסור את נפשם על מזבח הקדושה. - כענין שנפסק להדיא בכסף משנה (פ"ה מהל' יסודי התורה ה"ח) וזה"ל: "כתב בנימוקי יוסף (מסדרין יח, ב"ה"ר י"ח גרסי' גמג), אם הוא אדם גדול וחסיד ירא שמים, ורואה שהדור פרוץ בכך רשאי לקדש את השם, ולמסור עצמו אפילו על מצוה קלה, כדי שיראה העם ולמדו ליראה את השם ולא יהבו בכל לבם" ע"כ. וכן פסק בבית יוסף (יורה דעה סי' קנ"ב) (שם שלחי סי' ב).

כאשר ראו מפקדי הס. את גודל עוונת עקשנותם בקודש, שאין הם מסכימים בשום אופן לפגום בקדושתם כהוא זה, נטלו מיד את הרובה וירו בשניהם למות על אתר! ונהרגו במסירות נפשם לעיני כל ישראל, על מזבח קידוש השם וקדושת ישראל קדושים הי"ד. [ראה השתלשלות כל העניינים במדויק ובאורך בספר "גדול בישראל" תולדות הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל פרק שלשה עשר, עיין שם בהרחבה.]

"ארץ אל תכסי דמם! ואל יהי מקום לזעקתם! עד ישקיף וירא ה' משמים, וינקום נקמתו, ונקמת עמו, ונקמת תורתו, ונקמת דם עבדיו, אשר שכחו דמם כמים. - בהכשתחנה ביד אבי חוזה (דברים מג, ג). הרנינו גויים עמו כי דם עבדיו יקום, ונקם ישיב לצריו, וכפר אדמתו עמו" (תפילות לליל זכור בריח ע"ה).

בהקדמת ספר "נפש החיים" למרן הגר"ח מוואלז'ין זצוק"ל, כתב בנו מהרה"ץ זצ"ל, שכל ימי חייו של אביו הק' היה מוסר נפשו תמיד בשביל ישראל, ונותן ומשפיע כל אשר לו בשביל הכלל. וכן היה מוכיח ודורש של ממנו תמיד. וז"ל בהקדמה שם: "בכל דרבי היה ממשע כבוד עצמו להרבות כבוד שמים, הן במילי דצבורא, בפרט בענייני הכלל, מודעת שהשליך נפשו מנגד, ועסק הרבה יתר על כדו כוחו. ואף כי זקן היה, היו ידיו אמונה עד בא השמש, ואף ככלות כוח רח"ל, עם שם משכבו בחליו, רעיניו סליקו ועיניו היו נשואות שמימה, שתף שם שמים בעצרה הכלל והפרט בגנוחי ואנחות בשברון מנתני, ואנחותיו הרבות בזה היו שוברות כל גוף השומע. - וכה היה רגיל להוכיח אותי, על שראה שאינני משתתף בעצרה דאחרינא. וכה היה דברו אלי תמיד: שזה כל האדם, לא לעצמו נברא, רק להועיל לאחיוני ככל אשר ימצא בכוחו לעשות", עכ"ל"ק של מהרה"ץ זצ"ל בהקדמת נפש החיים. במבאר, שזו תכלית בריאת כל האדם, לא לעצמו, לקבל כל העת, רק להועיל לאחיוני ככל אשר ימצא בכוחו לעשות", והדברים מופלאים.

בהזדמנות אחת כשהראיתי קטע נורא זה לפני מורנו הגה"צ רבי זונדל קרוזר זצוק"ל בעל "אור החמה", שאלתי לפניו, איך מגיע קטע כזה אל העולם הליטאי, והלא הוא כולו מלא באור החסידות, ביסוד תכלית 'ביטול היש' עלי אדמות. והיה יותר מתאים שיאמר שעיקר תכלית כל האדם הוא בתלמוד תורה, למלאות בכיחו ב'ש"ס ופוסקים, וכאן נראה עיקר החיים ההקרה במסירות נפש לטובת ישראל.

ענה לי רבי זונדל בחן פקחותו, בודאי שזו תכלית הבריאה, כי אם רק בשביל תורה לברדה, למה נבראנו בין אנשים, הלא היינו צריכים להיבראות בין מלאכים...

כיוצא בדבר כעין האי ליטנא קדישא כתב הרה"ק רבי ר' אלעזר זצוק"ל מליז'ענסק בהקדמת 'התנצלות' שכתב בדם ליבו, בפתח ספרו של אביו הקדוש "נועם אלימלך". והו לשונו הטהור: "למען כבוד שמיך הגדול (וימיה יא, כד) תעשה, ותקיים נא כל הברכות אשר תמיד על פה כבוד אבי מוה"י (החבר ר' אלימלך) הורגלו, להיות מברך ישראל, ולמסור נפשו עליהם. (מכילתא בשלח פרשת השירה פרשא א ד"ה או שיהי) בכל עת, ולבטל מהם גזירות רעות (ירושלמי תענית ג, כז ד"ה שלח לו) בתפילתו הנאמנה במסירת נפשו (תענית ח) עכ"ל"ק.

ובספר "אהל אלימלך" (סימן רנ"ח) כתב, שהרה"ק בעל "תפארת שלמה" זצוק"ל היה מחבב עד מאוד התנצלות זו, מחמת מה שמעיד בה על גודל מסירת נפשו של הנועם אלימלך עבור בני ישראל. וכתב על כך בזה"ל: הקפיד מאד הרה"ק בעל "תפארת שלמה" על המדפיסים שהדפיסו ספר הקדוש "נועם אלימלך" כמה פעמים, והשמיתו ונאמו זאת. ואמר בזה הלשון: שהקדמה זאת חביב לי מאוד כמעט כלל הספר נועם אלימלך, איך שהעיד בנו הרה"ק מורנו הרב רבי אלעזר על אביו שמסר נפשו עבור ישראל, חוץ מה שמסר נפשו על קדושת שמו יתברך" עכ"ל.

אחד מגדולי הפוסקים הקדמונים, מרנא הרב רבי | המשך בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פריטיה שנגשרחו וימערבת ע"י הקוראים

"ואין אתה בן חורין להיבטל ממנה"

פורים התשפ"ו מצב מלחמה עם קווי תחבורה ציבורית מצומצמים וביקוש פי כמה וכמה מההיצע... יצאתי עם שלוש בני לכוון התחנה ממודיעין עילית לירושלים כדי לחגוג את פורים ירושלים עם המשפחה המורחבת.

בדרך פגש אותי חבר ועדכן אותי שיש לחץ לא אנשי של אנשים הצובעים על הדלתות של כל אוטובוס שיצא וסיכמ: "אם אתה בעל מרפקים ויש לך כוח להילחם ולהיזדקף אז תנסה, אבל אני רואה שאתה עם ילדים וזה לא מתאים, אז עדיף לך לחזור הביתה!!!" הודיתי לו על העדכון והמשכתי לכוון התחנה.

הכנתי את הילדים נפשית לקראת הבאות וכך אמרתי להם: "אנחנו עושים השתדלות, כלומר צועדים עד לתחנת האוטובוס בנחת, אם ה' יזמן לנו לעלות בנחת בלי לדחוף אף יהודי, אזי ניסע לירושלים לסבא ולדודים. אבל אם זה באמת מצב של דחיפות ומרפקים, אנחנו חוזרים חזרה עם היוך!!!"

הילדים פחדו להתאכזב והתחילו להגיד פרקי תהילים בקצב בבקשה מבורא עולם שנוכה להגיע לירושלים ללא דחיפות ובנחת. הייתי די קרוב לתחנה העמוסה וחבר שלי עצר אותי להגיד שלום. ראיתי אותו עומד ליד מיניבוס. לשאלתי לאן הוא נוסע הוא השיב "ירושלים" שאלתי אם יש מקום? והוא השיב שהכול מלא עד אפס מקום.

הודיתי לו ובאתי להמשיך לתחנה, אלא שאו אשתו של החבר אמרה לו מתוך המיניבוס שיבדוק כי חלק עדיין לא הגיעו ואולי יש מקומות.

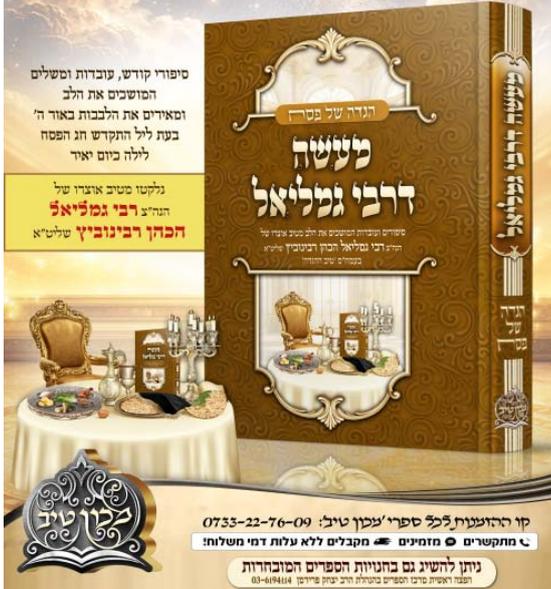
הוא עשה תלפונים והתברר שישנם ארבעת מקומות פנויים מאלו שלא הספיקו להגיע. בדיוק כמות המקומות שהיינו צריכים. הם נסעו לירושלים צמוד לבית הדוד והסבא, ולנו היתה הסעה אקספרס!!! הילדים סיכמו את השיעור: "יהודי צריך להשתדל!!!"

היה אלוטובוס: מ.מ.

המעוניין לזכות את הרבים בספירו של השגחה פריטית מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמואלס פקס: 15326517922 או: o.y.wines@gmail.com

הלילה הזה כולנו יש לנו מה להגיד ומה לספר

עורך סבוכ סעס ודעת ע"י הגאון רבי שלום מאיר הכהן וולך שליט"א

קו ההצעות 0733-22-76-09 עמך טיב: מקבלים ללא עלות דמי משלוח מתקשרים מחמינים מנהלים ללא עלות דמי משלוח ניתן להשיג גם בחנויות הספרים הסובבות

את סירובו של הזמר לומר בחתונתה, הגיעה והחלה בוכה בדמעות ואמרה שמה שנים עוד בילדותה חלמה למדוד שדווקא 'ענק זמר' זה יופיע בחתונתה. אבי הכלה טען לפניו, שכך הוא 'מנהג המקום' בקהילתם, שכולם עורכים חתונות ללא מחיצה, ובידיעבד שבידיעבד בלית ברירה במצב כזה מוכרח הוא להישאר ולשמחם בחתונתם.

ביקש הזמר להתייעץ בדבר עם רבו, ניהודו ירא וחרד לדרב ה' השואל בכל דבר בדעת תורה פנה הצידה והתקשר אל רבו כשנפשו בשאלתו, מה עושים במצב כזה? שבו. תשובתו של הרב היתה נחרצת, המדובר הוא באיברייהו ממש, אין שום מקום להקל, יהיה ואל יעבור! כמו שכתבו הפוסקים בשולחן ערוך יורה דעה (סיפן קנ"א) עיין שם בש"ך (סיפן) ונושאי כלים. תעמוד אתה על שלך במסירות נפש, ואני אתפלל בעדך.

כששמע הזמר את הפסק הנחרץ, פנה אל אבי הכלה ואמר, אוותר לכם על כל התשלום כולו, אינכם צריכים לשלם לי שום פיצויים, אבל החתונה כזו אינני מסוגל להופיע, ובוודאי תמצאו בנקל זמר מתאים עבורכם, שבעד סכומים ומחירים טובים ומפולפלים ששאלה, ייעם לכם את החתונה בזמירות טובות. אבל המחנות מתקשקש בכל הכוח, וכדרכם של עשירים אינו מוכן לוותר כל כך מהר, אחת דברתי ויהי מה, אתה תהיה הזמר שלנו כאן הערב! גם כשהגיע הזמר לשלום נאות מצידו, שיתן הוא מכיסו דמי פיצויים, לא ויתר העשיר.

והנה לפתע נכנסו אל האולם שני עורכי דין גדולים, אורחים נכבדים שהזמנו לחתונת הפאר, וכראותם את המתחולל באולם ואת הבלגן הגדול, קראו הצידה את המחנות העשיר והציעו לפניו שלא להתקשקש בדבר. על פי חוקת המשפט - הצהירו - על ביטול שכזה ניתן לחייב את הזמר בהוצאות כל החתונה כולה מהחל ועד כלה, שכן ניתן להחשיב את ביטולו כביטול האירוע כולו ברגע אחרון. לפיכך מתחייבים אנו בפניך להסדיר את כל העניין בבית המשפט עד פרוטה אחרונה כולל הוצאות משפט ועורכי הדין וכו', מצא נא זמר מחליף לחתונה ואנו כבר נבוא עימו חשבון.

תיכף נישגו עורכי הדין אל הזמר, החתימהו על חוזה מיוחד שהחלטתו על ביטול האירוע היא ממניעו האישיים, ולא מצד המזמינים כלל, פיטרוהו לשלום בהודעת איום חמורה שניפגש בבית המשפט. עברו ימים וחודשים ולפליאתו של הזמר לא הגיעה אליו שום הזמנה מבית המשפט, עורכי הדין שנראו נחרצים מאוד בדעתם משום מה נמנעו מגישת תיק זה למשפט.

אך בחלוף כמה שנים הגיע טלפון לבית הזמר, ועל הקו היתה הכלה בעצמה שבחתונתה לא רצה לשורר. בתחילה חשש מאוד, שכנראה רוצה להזמין אל המשפט ואת אשר יגורנו בא. אבל הכלה נשמעה דווקא נינוחה בשמחה, ופתחה בברכת 'מזל טוב' על בנה הכבוד שנוולד להם בשעה טובה, ומזלחת. היא אמרה ששמחה מאוד לבשר לו בשרה טובה זו, וכי היא מכירה לו מאד טובה! ומבקשת עתה להזמין לשמחת 'פריון הבן', כדי להשיג את מלאכתו של החתונה, לשיר ולזמר לכבודה של שמחה, בהבטחתה הנאמנה שאירוע זה יתקיים עתה עם מחיצה כשרה כדת וכדין.

לפליאתו הגדולה סיפרה הכלה, שלאחר החתונה שאלה את עצמה ואת בעלה הטרני, כיצד יתכן שישכים אדם להפסיד הון עתק שכזה רק בשביל העקרונות שלו? הדבר היה לחידה בעיניהם, והרגישו שיש כאן בוודאי השקפה שירה ונכונה של עומק פנימי בחיי היהדות. לאחר שניסו לברר את הנושא ולעמק הומלץ להם להצטרף לסמינר של בעלי תשובה, שם קבלו אכן תשובות הוגנות לשאלות שהציקו להם, ומשם הגיעו לעוד כמה סמינרים נוספים שכאלה, והחלו להתקרב לדרכי תורה ומצוה, עד שכיום הם 'בעלי תשובה' גמורים ב"ה. ולכן מתכבדים הם להזמין לשמחת פדיון הבן, כאשר רק בזכותו וזו לשון אל צור מחצבתם. - כמוכן, הוסיפו, אינך צריך לשלם כלום מאותה חתונה, אלא אדרבה נשלם אנו לך את מלוא הסכום שהתחייבנו על שמחת החתונה, כאשר הפסדנו לך את אותו ערב, ומלבד זאת נשלם עוד טבין ותקילין על הופעתך עתה בשמחת פדיון הבן.

את השמחה הגדולה שהיתה באותו 'פריון הבן' אין ניתן לשער, הזמר שהגיע וראה במו עיניו את המהפכה הגדולה שעברה על כל המשפחה כולה התרגש עד מאוד, והגיעה שמחתם עד לב שמים. ומאו לאורך שנים שמרו ביניהם קשרים טובים ויפים, וזכו לקיים בית גדול שמגדלים בו תורה ויראת שמים, ולראות ידרות ישרים מבורכים לשם ולתפארת בית ישראל.

כבוד' להופיע עם להקתו ולשורר בקולו הנעים בחתונה מפוארת שבערכה באולם גדול ועשיר שבעיר רחוקה. הנסיכה מערו של הזמר לאולם החתונה היא בערך שלוש שעות לכל כיוון, בחשבון פשוט שערך הזמר על השעות הרבות שיצטרך לפנות בשביל הופעה זו הגיע לסכום עצום, שכן מלבד המחיר היקר עד מאוד שלוקח זמר זה על כל חתונה יצטרך עוד להוסיף כאן כמה שעות טובות של נסיעה מהכא להתם ומתהם להבא.

לפיכך סירב הזמר לקבל הזמנה זו, ואמר ברורות שלא כדאי כלל וכלל להזמין אותו דווקא, כי זה יגיע לסכום עצום של עשרות אלפים טבין ותקילין. וברוך השם לא חסרים זמרים נוספים שאינם לוקחים שכרם מחיר יקר כל כך, ויגיעו בשמחה לשורר ולזמר בשמחת הנישואין.

אך הזמר נענה שכנראה אינו יודע ואינו מכיר במי המדובר, התברר שהיא 'חתונת פאר' של אחד מגדולי העשירים ואילי ההון של ארצות הברית, אשר לרגל חתונת בתו הכלה המהוללה מפוזר הוא הון רב, ובהיות שהכלה מתקשקשת ורוצה דווקא את זמר זה לחתונתה, מוכן הוא לכל סכום שיירש, גם אם מדובר בהון עתק, הסכים אפוא הזמר הגדול וקיבל את ההזמנה. בהגיע עת משוש יום החתונה הגדול, יצא הזמר עם כל פמלייתו הכבודה בנסיעת הארוכה אל שמחת הנישואין של בת הגביר הגדול. כשהגיע אל מתחם האירוע נדהמו לללות אולם פאר שבפארות, מוכן ומוסדר בהדר עשיר ויקר, ויולנות פאר התנוססו מכל צד, כורסאות עור יקרות מסודרים סביב שולחנות עטורים במפות זהב ובוטות קריסטל יקרות, כשפרחי נוי נפלאים ויקרים מפוזרים מכל צד, והכל נראה מוכן ומתוקן לסעודת מלכים גדולה, כראוי וכיאות לנגידים שועי עולם.

אולם דבר אחד שחיפש הזמר לא הצליח למצוא, את המחיצה המפסקת בין הגברים לנשים... מתחילה חשב לתזמו שאולי עדיין לא העמידו את אותה מחיצה, אבל לאחר ששאל חשק התברר לו שבחתונה זו אין מחיצה! במשפתחו של העשיר הגדול לא הקפידו על כך... והם ערכו את מסביבות החתונות ללא מחיצה. אם כך, אמר הזמר בנחרצות, הרי זה מקח טעות, בחתונה שאין בה מחיצה אינני מופיע ויהי מה!

אבי הכלה לא האמין למשמע אחרוניו, לא יתכן כזאת! זעק בקול ניהר, לעובב אוננו כך ברגע שאחרי אחרון, הרי עומדים אנו כבר כמה שעות לפני האירוע, אי אפשר שכשיו בשום פנים ואופן לבטל את ההזמנה. אבי הזמר בשלו, אין על מה לדבר, בחתונה כזו הנערכת בלי מחיצה בין גברים לנשים אינני מופיע, התורה הקדושה אוסרת עלי לשיר ולזמר כאן! החל שם בלגן רציני, צעקות לבאן ולבאן, הכלה בעצמה כששמעה

משה רבקה זצוק"ל, בעל 'באר הגולה' הנדפס בשולי גיליון השולחן ערוך, הלאהראת מוצא מקור כל דין שפסקו המחבר והרמ"א, היה זקנו של הגאון מוילנא זצוק"ל - אשר הלך גם הוא בדרכו של זקנו, לברר ולבלי כל דין בשולחן ערוך מוצא מקורותיו. ולכן מתחיל הגר"א בביאורו לשולחן ערוך בכל דוכתי: 'עיין באר הגולה', ואחר כך ממשיך חקר בביאור כל שיטה שפוסקים, כנודע.

הבאר הגולה היה אדם אמיד, ואחד מן היהודים העשירים משועי עולם, בשנות גזירות ת"ח - ת"ט בעת שהקוקים הרשעים השתללו בכל רחבי ארץ, רצחו ושדדו בכל ערי ישראל, הגיעה השמועה לאוזנו של ארס שנהג מתקרבם הקוקים לעירו, כידוע דרכי לחימתם שהיו עוברים מעיר לעיר ומחוללים פגורמים נוראים להרוס לרצוח ולחבל, והיו הכל יריאים ומתפחדים מהם.

תיכף כששמע על כך הרב קיבץ את כל רכושו, שהיו בו ארצות גדולות מסולאים מפו ומפנינים, את כל שאר המיטלטלין הוא מכר, עד שנקבץ תחת ידו הון עצום, והחביא את כל הממון עמוק במעבה האדמה, הרחק מאוד מעיניהם החמדניות של הקוקים. עם התקרבות חזית הלחימה אל עירם, נצרכו כעבור כמה ימים כל בני הקהילה לברוח ולנטוש את העיר כל עוד נפשם בם. וכששעטו הקוקים בהמוניהם פנימה אל רחובות היהודים, לא מצאו שם אף נפש חיה, כי אם בתים עזובים ונטושים.

בדרך כלל היו היהודים מסתתרים במקום מחבואם עד חלוף פני הסכנה, ומשנודע שעזבו הקוקים את האזור ניגון היה לחזור אל העיר. - המתינו אפוא בני הקהילה יחדיו במקום מחבואם, עד שהגיעה הידיעה הברורה שאחרון המורדים עזב את האזור, ולא נשקפת עוד שום סכנה ליהודים, ואז ניתנה התוראה לצאת מן המערות והכוכים, את אט החלו לצעוד יחדיו זקנים ונערים אנשים נשים וטף בחזרה העירה.

והנה מה מאוד נשתומם לכם והתמוגג לנוכח ההרס הנורא שצמא בעיר, התברר שבחמת זעמם של הקוקים על שלא מצאו את יהודי העיר, כילו את זעמם וכעסם בממונם וברכושם. הם השתובבו בחמת פרא ברחבי העיר, שברו ונצו הרסו ומסו את כל הבתים ותכולתם, ולא השאירו אבן על אבן, הכל היה הרוס ומנוחץ בפניהם לשברי שברים.

וכך נמצא שבת אחת הפכו הרבה מיהודי העיר לעניים ואביונים, ושירים ירדו ונפלו מאגרא רמא לבירא עמיקתא, כשאין בידיהם פרוטה לפורטה, הרעב והמחסור זעקו מכל פינה ופינה.

כראות רבינו הבאר הגולה את המצב לאשורו, נחלץ חושים להצלתם של ישראל, הוא הוציא מהרה את כל אוצרותיו המוטמנים, ופיזר את כל ממונו בשביל בני הקהילה היקרים. הוא חילק סכפים בסכומים גדולים ונאים, הקים ומקיים משפחות רבות על רגליהם, וזכותו החלו בני הקהילה להשתקם מן המכה הקשה, ולהחזיר את העיר למסלול העסקים והשגשוג כבתחילה. הרבנית הצדקנית מחברתו של רבי משה, כשראתה שהוא מפור את כל ממונו משלם, ואף את הכלים האחרונים שבבית ממשכן הוא לצדקה, נטלה בחיבה את המינות הכסף היקרים שהיו ברשותה והטמינה אותם, כדי שתוכל להדליק בהם 'נרות שבת קודש' בהידור כראוי.

לאחר כמה חודשים משהסתיים תהליך השיקום של בני העיר, והבאר הגולה חזר לשגרת תלמודו, בהגיעה עת שבת קודש הגיעה הרבנית את הפמוטות היוקרתיים והניחה אותם על גבי השולחן, כדי להדליק בהם נרות שבת.

כשנכנס הבאר הגולה לביתו וראה את אותם פמוטות מונחים אחר כבוד על השולחן הגדול, הבין מיד שהרבנית החביאה אותם מעיניו, כדי שלא ימכרם או ימשכנם לצדקה. - הוא פרץ תיכף בבני מר, ובבל שבור ונדכה הסביר לרבנית, הרי יודעת את כמה יהודים טובים יכולת להציל עוד מחרפת רעב?! כיצד נוכל אנו ליהנות מפמוטות אלו כשהיהודים טובים יושבים ומתענים בעירום ובחסור כל! - והלא על כך נצטוונו להדיא במצות 'מסירות נפש' גם באופן של מסירת הממון, כד"א (ברכות ג, ה) 'ואהבת את ה' אלקיך בכל מאודך - בכל ממונך' (ברכות נד, ה) והנה נמצאנו עתה ממעטים מאותה מצוה הגדולה של מסירות הנפש ומסירת הממון, ומה נענה ליום פקודו!?

אחד מעקי הזמר של אמריקה הגדולה, זמר מבוקש ונערץ, שהלחיתו וזמרתו מופעלים בכל אתר ואתר, קיבל פעם 'הזמנת

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון שלום' מהדגה צ"ר רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 מתקשרים מחמינים מקבלים ללא עלות דמי משלוח

יור"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! את לחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or zelig@gmail.com or Text 718-249-7173